

Broj 138. ožujak, 2024.

GLASNIK

Kotorvarošskog kraja

Sretan Uskrs!

Primjer

Vjerujte mi: Neobično jer važno i korisno čak i u malom krugu djelovati dobrim primjerom, jer na taj se način utječe na tucete i stotine ljudi. Vaša čvrsta odluka da nikada ne lažete i da živite u istini navest će lakomislene ljude u Vašoj okolini na razmišljanje i time utjecati na njih. Već samo to je veliko djelo. Na taj način može se postići neizmjereno mnogo.

F.M.Dostojevski

Izdavač:
Župni ured Rođenja B. D. M.
78220 Kotor Varoš
Tel./fax: 051 785 050
E-mail: mladi-kotorvaros@blic.net
www.kotorvaroskadolina.com

Redakcija: **Viktorija Barišić, Luca Koroman,**
fra Anto Šimunović, fra Petar Karajica, fra
Marko Bandalo, fra Zoran Mandić, fra Juro
Aščić, fra Stipo Marčinković

Glavni urednik: **Fra Zoran Mandić**
Tehnička obrada: **Viktorija Barišić**

Tiraž: **200 primjeraka**
Tiska: **”JU Centar za kulturu, sport i**
informiranje“ Kotor Varoš
CIJENA: **3,00 KM**

USKRSNA ČESTITKA!

„On uskrsnu kako reče, veselimo se, aleluja, aleluja, i radujmo se!“

Živimo u svijetu u kome se gotovo ništa ne smatra grijehom, grijeh se ne doživljava kao skretanje s puta Božjega. Takav stav nema ni potrebu za Isusom kao Otkupiteljem, niti za uskrsnućem kao pobjedom nad smrću. Svakom vjerniku ostaje preispitati svoju vjeru u Kristovo uskrsnuće i uskladiti život s tom vjerom.

Neka snaga Kristova Uskrsnuća skine kamen nevjere s našega srca, da otvorimo svoje živote Jedinome koji može očistiti naše savjesti od grijeha i spasiti naš život od smrti vječne. Svima onima koji vjeruju u vječni život, koji vjeruju u pobjedu svjetla nad tamom, pobjedu dobra nad zlom, pobjedu istine nad laži, pobjedu nade nad očajem želimo sretan i blagoslovljen Uskrs.

Vaši fratri

Misa zahvalnica

U večernjim satima stare godine slavili smo misu zahvalnicu za sve što nam je Gospodin dao kroz minulo vrijeme, za koje možemo reći da smo napravili velike korake. Molili smo Božji blagoslov za sljedeću godinu, a fra Juro je sve pozvao da u sebi gajimo osjećaje zahvalnosti prema Bogu i braći ljudima, posebice našim dobročiniteljima. Bitno je Bogu zahvaliti jer Bog nas voli, i kad se smijemo, i kad plačemo. I kad smo siromašni. Bogu sam uvijek bitan. Pitajmo se: imam li mira u sebi? Živim li u miru sa svojom obitelji? Poštujem li druge? Volim li ih? Mogu li oprostiti uvredu? Jesam li zlopamtilo? To su naše sumnje. To su naši posrtaji i padovi u kojima se možemo naći i koji nas

prate kroz život.

Neka ovaj zadnji dan 2023. godine bude zahvala Bogu, a isto tako i pogled prema naprijed.

Viki

Proslava Božića

U svakom mjestu gdje ima katolika, kršćana, vjernika, u vremenu kad Božić dolazi događa se nešto lijepo i radosno. Mi, naši župljani i prijatelji veselili smo se tim danima a posebno proslavi mise Polnoćke koju smo i ove godine slavili u župnoj crkvi. Prostor ispred crkve krasili su lijepo nakićeni borovi. Misno slavlje predvodio je fra Pero Karajica uz koncelebraciju fra Zorana Mandića i fra Jure Aščić. Za vrijeme svete mise svirala je Ivona Marković uz veliku potporu nazočnih vjernika. Opće poznato je da hrvatske božićne pjesme spadaju među najljepše božićne pjesme na svijetu.

Poslije svete mise uslijedilo je radosno čestitanje. Naši župljani i dobrotvori uložili su dio sebe i svojih sredstava kako bi uveličali ovu noć i radosno druženje poslije svete mise. Gđa Borka Juričević iz svoje pekarske firme „Tradicija“ darovala nam je vruće kifle a pečenicu ekipa iz Welsa. Iz župnog ureda

stigla je rakija i kuhano vino. Veselje je potrajalo dugo u noć. Ekipa iz Welsa kao i prethodnih godina je izvela prekrasan vatromet koji je na poseban način uzveličao slavlje poslije svete mise. Pokazali smo na svoj način da se znamo radovati i veseliti te Bogu zahvaljivati što nam je dao mogućnost za ove ugodne susrete.

Viki

Sveti Stjepan u Vrbanjcima

Već je postala tradicija da se naša cijela kotlina skupi u Vrbanjcima na proslavu sv. Stjepana Prvomučenika. Tako je bilo i ove godine, po vrlo

lijepom zimskom vremenu i Božićnoj idili. Misno slavlje predvodio je fra Petar Karajica uz koncelebraciju fra Jure Aščića i fra Zorana Mandića. Fra Pero je sve pozvao na radost i veselje ovih dana, jer Božić je dan radosti, mira i prijateljskih susreta. Božića nema, ako ne stvorimo prostor u svom srcu za one koji su u nevolji. Zato ima pravo slaviti Božić samo onaj tko drugoga razveseli i usreći u njegovoj nevolji, samoći, tuzi... Božić je vrijeme dijeljenja, zato svoju radost valja dijeliti s drugima. Božića nema bez poniznosti i blagosti. Skromnost je vrlina velikih i odgovornih ljudi. Sveti Stjepan nam je primjer koji valja iz dana u dan slijediti. Poslije mise uslijedilo je veselje.

Viki

Sokoline – tradicionalno okupljanje

Tradicionalno je da se treći dan Božića, na sv. Ivana održi sveta misa u Sokolinama. Iskoristi se prigoda da i u ovu našu najopustošeniju župu prenesemo božićni ugođaj. Ove godine pravo proljetno vrijeme je privuklo mnoštvo vjernika te je svetu misu fra Juro održao vani. Bio je tradicionalni grah koji se kuha uvijek u Sokolinama. Glavni kuhar, kao i uvijek, bio je Igor Mandušić. Vjerujem da će onima koji nisu bili na Sokolinama biti malo žao. Svi su se složili da trebamo ovakvih druženja posebice u ovoj našoj najopustošenijoj župi. Na misi se okupilo preko 30 Ivana, Ivki, Ivi...

Viki

Božićna akcija mladih

Kad smo prije 20 godina krenuli nas petnaestak da odvajamo po 10 Eura mjesečno za pomoć našim starima, nismo ni slutili da će se i drugi uključiti i da će ovo naići na jedan veći odziv. Jedan sam od sudionika i mogu reći i u svoje ime i u

ime svih drugih da je ovo što činimo prava stvar. Osjećaj kad nekome pomognete je neopisiv kao i osjećaj tih ljudi kad im se pojavimo i kad ljudi vide da ima onih koji misle na njih. Osjetiš da si dobro došao i osjetiš njihovu zahvalnost jer si im bar nečim pomogao. Ove godine za Božić smo obišli od Vrbanjaca do Podbrđa naše starije, usamljene, bolesne i potrebite. Sami smo mogli uvjeriti se u kakvim uvjetima žive i vidjeti što im je potrebno. Većini smo dali u novcu a negdje smo kupili i hranu. Obišli smo i darovali preko 20 obitelji. Ovu našu akciju godinama pomaže udruga „Prijatelji malenih“ iz Welsa a ove godine nam se pridružila i Udruga Hrvata iz Stuttgarta kao i jedna skupina „Prost - Živio iz Gunskirchena.

Osim u ovoj akciji mnogi su nam se pridružili i dali svoje priloge i za vatromet, te im se svima od srca zahvaljujem, kao i svim drugima koji osjete u srcu potrebu da izdvoje prilog za potrebe naših starih.

Zlatko Marković

Statistika župa

Za vrijeme blagoslova obitelji u župi Kotor Varoš blagoslovljeno je 85 obitelji i u kojima živi 307 vjernika. Od ukupnog broja vjernika, njih 148 stalno živi u župi, a povremeno u župi živi 159 vjernika. Statistički podaci iz župnih matrica župe Kotor Varoš za 2023. godinu govore nam da je bilo 11 sahrana.

Za vrijeme blagoslova obitelji u župi Sokoline je blagoslovljeno 4 obitelji u kojoj žive dva vjernika. Prošle godine u župi Sokoline su bile dvije sahrane. U župi Vrbanjci u prošloj godini bilo je kršenih jedno i bila je jedna sahrana.

Fra Zoran Mandić

Bogojavljenje – Sveta tri kralja

U prvim stoljećima kršćanstva ovom svetkovinom Crkva je slavila rođenje Kristovo, tek kasnije, u zapadnoj Crkvi Božić se počinje slaviti 25. prosinca a Bogojavljenje ostaje svetkovina za sebe.

Također, uz svetkovinu Bogojavljenja

blagosivlja se voda kojom, kasnije vjernici škrope sebe, svoje kuće i imovinu pokazujući da i sebe i sve svoje podlažu Gospodinu Bogu uzdajući se u njegovu ljubav i dobrotu.

I mi smo tako u našem kraju na sami dan Bogojavljenja, 6. siječnja slavili svete mise u Zabrđu, u župnoj crkvi Kotor Varoš i u crkvi u Vrbanjcima gdje smo blagoslovili vodu te njome poškropili sebe i sve svoje.

Svetkovinom Kršenja Gospodinova završava proslava Božića, a nedjeljom Krštenja Isusova započinje „vrijeme kroz godinu“.

Neka ovogodišnja proslava Božića ostavi trag u našim životima te postanemo bolji nego što smo bili.

Viki

Blagoslov obitelji i kuća

Jedna od bitnih odlika Božića jest susret. Ako ikada, barem o Božiću obitelji se pokušavaju okupiti na zajednički objed. Božićno vrijeme jest i posebna prigoda da se svećenici susretnu sa svojim župljanima.

Već na Stipandan, drugi dan Božića naši ujaci su krenuli u obilazak i blagoslov obitelji u Vrbanjcima, na Ivandan u Sokolinama i na Mladence u župi Kotor Varoš. U tim danima ušli smo u sve

kuće naših vjernika susrećući ih u njihovim domovima i donoseći Božji blagoslov svim nazočnima. Svima onima koji su nas radosno i kršćanski primili od srca zahvaljujemo i molimo neka uistinu Božji blagoslov ostane na njihovoj obitelji a oni sami postanu nositeljima Boga svima koje susreću.

Svima se zahvaljujemo na lijepom prijemu i susretu.

fra Zoran Mandić

Sviječnica

Sviječnica je kršćanska svetkovina koja se slavi 2.veljače. Prema tradiciji, označava svršetak Božićnog vremena liturgijske godine. Na ovaj

blagdan, blagoslivljaju se svijeće, koje će se kasnije koristiti u ,tijelovskim procesijama i drugim prigodama. Sa svijećama se blagoslivljaju i vjernici.

Od svijeća koje se blagoslivlju na Sviječnicu, očekuje se zaštita i pomoć u mnogim nevoljama i potrebama npr. za vrijeme oluja, za vrijeme epidemija i na času smrti.

U našoj kotorvaroškoj dolini imali smo na Sviječnicu Mise kao i nedjeljom – na svim mjestima. Također smo blagoslovili svijeće na čast sv. Blaža i imali obred grličanja za one koji nisu bili u mogućnosti doći na Misu na dan sv. Blaža i tako se stavili pod Božju zaštitu po moćnom zagovoru ovoga Božjeg prijatelja.

Viki

Posjet „Udruge kotorvaroških Hrvata“ iz Zagreba

Članovi Udruge kotorvaroških Hrvata Zagreb u sastavu: Jozo Petrušić, Marko Julardžija, Ilija Lukić (Ćerco), Jozo Kovačić (Meša), Ivan Zeba te Zoran Piličić, generalni konzul Republike Hrvatske u Banjoj Luci posjetili su fra Zorana Mandića, župnika u Kotor Varošu i fra Juru Aščića, župnika župa Vrbanjci i Sokoline 2. veljače 2024.godine.

Održana Kotorvaroška večer 27. prosinca 2023. u Zagrebu, između ostaloga imala je i humanitarni karakter, te su članovi Udruge predali sredstva fra Zoranu Mandiću, župniku za najpotrebitije Hrvate župa Kotor Varoša, Vrbanjaca i Sokolina.

Članovi Udruge su prije mise u jedanaest sati zapalili svijeće kod Spomen obilježja za sve poginule i stradale Hrvate u minulim ratovima.

Nakon misnog slavlja fra Zoran, župnik je pozvao članove u Župni ured gdje je ih informirao o broju vjernika, odnosno preostalim Hrvatima u sve

tri župe Kotor Varoša, Vrbanjaca i Sokolina i o njihovim potrebama.

Župnik fra Zoran primio je novce sa zahvalnošću te naglasio da su mu u pravo vrijeme došla sredstva, jer nažalost ima onih koji su u potrebi.

U navedenom sastavu članovi Udruge posjetili su i župu Vrbanjce gdje su se zadržali sa župnikom fra Jurom i razgovarali sa župljanima.

Ivan Zeba

Druženje žena

U srijedu 7. veljače 2024. godine u župnom uredu u Kotor Varošu okupile su se žene iz našeg kraja. Nekako s proljećem malo družimo, napravimo razne planove za druženje. Malo se zamezilo i malo opustilo. Mislim, da se nikad u većem broju nismo ni okupile. Lijepo je bilo vidjeti lica i žene koje ne žive u Kotor Varošu a došle su s nama provesti večer.

Dogovorile smo šaranje jaja na Cvjetnicu, da se običaj ne ukine. Šarena jaja šaljemo na razne adrese od Caritasa, Domova za starije i dr.

Među ženama ima pravih „majstora“ u šaranju jaja a to ćete imati priliku i vidjeti.

Dogovorili smo se da za Uskrs nećemo prodavati kolače ali ćemo nastaviti dugogodišnju akciju sakupljanja novca za siromašne u našoj župi.

Akcija pod nazivom „Kolači bez kolača“ nadamo se da će i ove godine okupiti veće broj koji

će dati svoj prilog koji prilog ide u „Kruh svetog Ante“.

Eto i ovom prilikom pozivam sve naše župljane i župljanke diljem svijeta da se uključe u akciju. Koliko sreće čovjek osjeti kad nekog obraduje i pomogne, mislim da to svi znamo.

Viki

Pepelnica

U crkvenoj godini, prvi dan korizme, tj. srijeda prije prve korizmene nedjelje; obilježen postom i nemrsom te drugim oblicima pokore i karitativnoga djelovanja. Zbog simboličnoga čina posipanja pepelom taj je dan dobio ime Pepelnica.

Pepelnica označava završetak pokladnoga razdoblja te početak korizme. Među njima se ističu posipanje pepelom, obredno čišćenje i pranje. Nekada su naše majke prale posuđe u velim kaznovima s pepelom da ga dobro očiste od masnoće, jer je Pepelnicom započinjao četrdesetodnevni nemrs. Osim posuđa i ognjišnoga pribora, čistila se cijela kuća i okućnica.

Danas to nije tako, možda u nekim obiteljima se još zadržao taj običaj pranja posuđa ali je sve manje takvih i sličnih običaja.

Na Pepelnicu 13.02.2024. godine bile su mise u Zabrdju, Kotor Varošu i Vrbanjcima.

Viki

Fra Stipi Marčinkoviću uručeno priznanje Počasni građanin Općine Jajce

Član Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Stipo Marčinković primio je u četvrtak 22. veljače na svečanoj sjednici Općinskog vijeća Jajca na dan Općine Jajce priznanje Počasni građanin Općine Jajce.

Priznanje su mu uručili predsjedatelj Općinskog vijeća Jajca Josip Topić i načelnik Općine Jajce Edin Hozan. Voditeljica programa Dijana Duzić pročitala je neke pojedinosti iz fra Stipina životopisa i o njegovim zaslugama zbog kojih mu je priznanje dodijeljeno:

„S mjesta župnika u Dobretićima, u ljeto 1991., dolazi u Jajce i postaje predratni, ratni i poratni jajački župnik i gvardijan. Te godine pomaže prognanicima okupiranog Slunja i već tada sluti da bi rat mogao stići i u BiH te počinje s opskrbom Caritasu i Kruha sv. Ante. Dopremljenu pomoć dijelio je svima, ne gledajući na vjeru i naciju. Tijekom rata bio je i dopisnik Prvog programa Hrvatskog radija. Padom Jajca 1992., kao jajački župnik i gvardijan, kreće sa svojim sugrađanima u izbjeglištvo. Zaustavlja se u Trogiru gdje je vodio brigu za oko 5000 prognanika: Hrvata, Bošnjaka i Srba. U izbjeglištvu, u župi u Trogiru, vodi i Župni ured Jajce u progonstvu i osniva karitativnu Udrugu Kraljica Katarina – zajednica izbjeglih i prognanih Jajčana. Šalje pomoć u sva područja gdje su bile veće zajednice Jajčana. U

Trogiru je otvorio i ljekarnu za sve prognane, a novčano je pomagao obitelji poginulih i ranjenike. Kao prvi civil i novinar, s hrvatskom vojskom ulazi u oslobođeno Jajce 1995., a već nekoliko mjeseci po oslobođenju Jajca pomaže uspostavu rada Crvenog križa Jajca. Zahvaljujući angažmanu fra Stipe, 1997. u Jajce dolazi Njemački Caritas koji je u dvije godine obnovio gotovo 500 kuća na području Jajca. Fra Stipo je pomogao i obnovu Srednje strukovne škole u Jajcu. U Hvarsku biskupiju odlazi 2000., gdje je i danas župnik župe Sućuraj na otoku Hvaru. Za humanitarno djelovanje u ratu, izbjeglištvu i poslijeratnom periodu odlikovan je Spomenicom IV. gardijske brigade Hrvatske vojske te posebnom Zahvalnicom Crvenog križa Federacije BiH“, rekla je Duzić.

Potom je fra Stipo osobno i u ime dobitnika svih priznanja: Plakete Općine Jajce, Nagrade 22. veljače i Zahvalice Općine Jajce Jajčanima čestitao i poželio sretan i blagoslovljen Dan općine. Zahvalio je predlagateljima svih priznanja, vijećnicima Općinskog vijeća Jajca koji su prihvatili prijedloge i usvojili Odluku o dodjeli javnih priznanja i nagrada te predsjedatelju Topiću i načelniku Hozanu što su dobitnicima uručili priznanja. Zahvalio je i Bogu što mu je omogućio da u Jajcu i Trogiru učini ona djela za koja je dobio priznanje i što je i drugim dobitnicima omogućio da budu uspješni i dobri. Čestitao im je za to, a Općini Jajce poželio da ima što više takvih ljudi, osobito među mladima. Napomenuo je da svoje priznanje dijeli sa svojim jajačkim fratrima te brojnim župljanima i sugrađanima Jajca koji su surađivali s njim.

Svečanost su uveličale članice zbora „Nikola Šop“ HKD-a Napredak - podružnica Jajce pod ravnanjem profesorice Katarine Ladan. Nakon svečane sjednice i dodjele priznanja uslijedilo je zajedničko druženje na Plivskim jezerima.

Jajce, 22. veljače 2024.
FSM

Biskupsko ređenje mons. Željka Majića

U banjalučkoj katedrali sv. Bonaventure u subotu, 2. ožujka 2024., na Euharistijskom slavlju i biskupskom ređenju mons. Željka Majića sudjelovali su brojni biskupi.

Predsjedatelj i glavni zareditelj bio je nadbiskup metropolit vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tomo Vukšić, a suzareditelji su bili banjalučki biskup u miru i apostolski upravitelj mons. Franjo Komarica, koji je uputio pozdravnu riječ, i biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. Petar Palić. Sudjelovali su i drugi članovi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine: mons. Marko Semren, pomoćni biskup banjalučki, nadbiskup mons. Aldo Cavalli, apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje, a odazvao se i nadbiskup vrhbosanski u miru kardinal Vinko Puljić, domaći sin, te apostolski nuncij u BiH mons. Francis Assisi Chullikatt.

Iz Republike Hrvatske na Svetu misu i ređenje došli su: mons. Dražen Kutleša, zagrebački nadbiskup metropolit i predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, mons. Đuro Hranić, nadbiskup i metropolita đakovačko-osječki, mons.

Zdenko Križić, nadbiskup i metropolita splitsko-makarski, mons. Mate Uzinić, nadbiskup i metropolita riječki, mons. Milan Zgrablić, nadbiskup zadarski, mons. Antun Škvorčević, biskup požeški, mons. Vlado Košić, biskup sisački, mons. Vjekoslav Huzjak, biskup bjelovarsko-križevački, mons. Jure Bogdan, vojni ordinarij u RH, mons. Ivan Štironja, biskup porečko-pulski, mons. Bože Radoš, biskup varaždinski, mons. Ivica Petanjak, biskup krčki, mons. Tomislav Rogić, biskup šibenski, mons. Ranko Vidović, biskup hvarski, mons. Roko Glasnović, biskup dubrovački,

mons. Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački, mons. Mijo Gorski, pomoćni biskup zagrebački, mons. Ivan Ćurić, pomoćni biskup đakovačko-osječki, mons. Milan Stipić, vladika križevački, mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski u miru, mons. Ante Ivas, biskup šibenski u miru, te mons. Richard Pavlić, dijecezanski upravitelj gospičko-senjski.

Također su sudjelovali sljedeći nadbiskupi i biskupi: nadbiskup metropolit beogradski i predsjednik Međunarodne biskupske konferencije mons. Ladislav Nemet, mariborski nadbiskup mons. Alojzije Cvikel, barski nadbiskup mons. Rrok Gjonlleshaj, biskup iz Graza u Austriji mons. Wilhelm Krautwaschl, koparski biskup Jurij Bizjak, subotički biskup mons. Ferenc Fazekas, srijemski biskup mons. Fabijan Svalina, biskup Murske Sobote mons. Peter Štumpf, biskup iz Celja mons. Maksimilijan Matjaž, biskup norveške biskupije Tromsø u miru mons. Berislav Grgić, domaći sin, te egzarh za grkokatolike u Srbiji i Crnoj Gori sa sjedištem u Ruskom Krsturu Đuro Džudžar.

Preuzeto: www.banjaluička.biskupija

Posveta novog banjolučkog biskupa i misa početka Akcije Tjedan solidarnosti 2024. s Crkvom i ljudima u BiH

Ovogodišnja Akcija Hrvatskog Caritasa „Tjedan solidarnosti s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini“ u župi Sv. Josipa u Prijedoru u Banjolučkoj biskupiji slavljena je u nedjelju, 3. ožujka 2024. godine, a bila je povezana s euharistijskim slavljem posvete novoimenovanog banjolučkog biskupa iz klera Mostarsko-Duvanjske biskupije mons. mr. sc. Željka Majića u subotu, 2. ožujka 2024. godine. Bila je poticaj, putem biskupijske, župne, televizijskih i radijskih prijenosa, i drugih poziva na solidarnost s Crkvom i ljudima u BiH cjelokupne javnosti u Republici Hrvatskoj i hrvatske katoličke dijaspore diljem svijeta.

Temeljem dogovora Hrvatske biskupske

konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine od 2007. godine Hrvatski Caritas svake godine priprema i provodi cjelokupnu akciju tijekom Trećeg tjedna korizme. Na prostoru Bosne i Hercegovine Caritas Bosne i Hercegovine u suradnji s nad/biskupijskim Caritasima u BiH provodi aktivnosti kroz razne projekte Caritasa u BiH: Caritas Vrhbosanske nadbiskupije, Caritas biskupija Mostar-Duvno i Trebinje-Mrkan i Caritas biskupije Banja Luka.

Ovogodišnji Tjedan solidarnosti i zajedništva imao je za moto „Solidarnost u deset riječi“, a ove godine traje od 3. do 10. ožujka 2024. godine. Središnje euharistijsko slavlje slavljeno je na Treću nedjelju korizme, 3. ožujka 2023. s početkom u 10,00 sati u župi Sv. Josipa u Prijedoru u Banjolučkoj biskupiji i uz sudjelovanje predsjednika, nacionalnih i nad/biskupijskih ravnatelja i djelatnika Caritasa na svim razinama u Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Euharistijsko slavlje uz sudjelovanje vjernika ove i drugih župnih zajednica medijski je pokrivala Hrvatska radiotelevizija i Radiotelevizija Herceg Bosne uz sudjelovanje drugih radijskih postaja iz obiju zemalja.

Posveta novog banjolučkog biskupa mons. mr. sc. Željka Majića

Papa Franjo početkom prosinca 2023. godine imenovao je svećenika iz klera Mostarsko-Duvanjske biskupije novim banjolučkim biskupom. Ovo imenovanje zateklo ga je na službi ravnatelja Caritasa hercegovačkih biskupije. Nakon pristigle informacije o imenovanju svoje čestitke uputili su svi Caritasi u Bosni i Hercegovini, ravnatelji i djelatnici. Iz Banja Luke stigle su pozivnice za ređenje, ali i za druge sadržaje vezane za ovo događanje u Banjolučkoj biskupiji: zahvala dosadašnjem biskupu euharistijskim

slavljem i prigodnom akademijom u petak navečer, 1. ožujka 2024. godine kao i euharistijsko slavlje posvete novog biskupa uz sudjelovanje apostolskog nuncija u Bosni i Hercegovini mons. Francis Assisi Chullikata, brojnih nad/biskupa iz Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske i drugih zemalja iz bližeg i daljnog okruženja u subotu, 2. ožujka 2024. godine. Uz brojne goste iz crkvenog života Crkve u Hrvata na čelu s brojnim nad/biskupima, svećenicima, redovnicima, redovnicama, bogoslovima, zatim predstavnicima društvenog i

političkog živoga na svim razinama poglavito iz Bosne i Hercegovine i iz Republike Hrvatske visoka delegacija na čelu s predsjednikom Vlade gosp. Andrejom Plenkovićem kao i brojni prijatelji

i dobročinitelji iz tuzemstva i inozemstva. Istom činu nazočili su predstavnici Srpske pravoslavne Crkve i Islamske vjerske zajednice u Bosni i Hercegovini.

Posebnu grupu nazočnih činili su nacionalni i nad/biskupijski ravnatelji s brojnim djelatnicima Caritasa na svim razinama iz Bosne i Hercegovine i iz Republike Hrvatske, mons. Tomo Knežević i fra Tomislav Glavnik OFMConv.

Banjalučka stolna crkva bila je premalena da primi sve one koji su željeli nazočiti ovom važnom događanju za Biskupiju Banja Luka. Glavni zareditelj bio je vrhbosanski nadbiskup

metropolit mons. dr. sc. Tomo Vukšić uz suzareditelje banjolučkog biskupa u miru mons. dr. sc. Franju Komaricu i mostarskog biskupa mons. dr. sc. Petra Palića. Molitvena i raspjevana okupljena zajednica svojom molitvom i svojom pjesmom pratila je ovo važno i sadržajno liturgijsko događanje. Tijekom euharistijskog slavlja, posebno nakon njenog završetka i za vrijeme stola zajedništva u kripti crkve na Petrićevcu brojni su izrekli svoje ljudske i vjerničke zahvale dosadašnjem banjolučkom biskupu mons. dr. sc. Franji Komarici uz iskrene čestitke za budućnosti novom biskupu mons. mr. sc. Željku Majiću i cijeloj banjolučkoj biskupiji kao i za dobru suradnju sa susjedima drugih vjera i predstavnicima društvenih struktura i civilne vlasti na razini Bosne i Hercegovine i obaju entiteta.

Vrijeme uoči posvete i popodneva nakon posvete bilo je posvećeno raznim susretima i razgovorima, ali i obilasku bogatih crkvenih, civilnih i povijesnih sadržaja grada Banja Luke, posebno za one posjetitelje koji nisu često navraćali u Banja Luku i ne poznaju ovaj grad. Navečer je upriličen stol zajedništva Caritasa iz BiH i Republike Hrvatske kojemu su se pridružili novozaređeni banjolučki biskup mons. Željko Majić i predsjednik Hrvatskog Caritasa varaždinski biskup mons. Bože Radoš.

Misa početka Akcija Tjedna solidarnosti 2024. s Crkvom i ljudima u BiH

Nakon večere zajedništva u Banja Luci svih ravnatelja i djelatnika u subotu navečer, zatim noćenja u Banja Luci u ranim jutarnjim satima predsjednik Hrvatskog Caritasa varaždinski biskup mons. Bože Radoš, novozaređeni banjolučki biskup mons. Željko Majić, nacionalni ravnatelji (mons. Tomo Knežević i fra Tomislav Glavnik OFMConv.) i nad/biskupijski ravnatelji (vlč. Mirko Šimić /Sarajevo/, vlč. Ante Pavlović /Mostar/ mons. Miljenko Aničić /Banja Luka/, s. Jelena Lončar /Zagreb/, gđa Kristina Radić /Sisak/, don Luka Blažević /Gospić/, gosp. Ante Šola /Varaždin/) s djelatnicima Caritasa iz Bosne i

Hercegovine i Republike Hrvatske na svim razinama krenuli su u župu Prijedor koja je ove godine sa svojim župnikom vlč. Markom Vidovićem i ostatkom ostataka prijedorskih vjernika katolika bila domaćin euharistijskog slavlja početka ovogodišnje Akcija Hrvatskog Caritasa Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini. Brojni mediji bili su konkretna animacijska i medijska potpora Hrvatskom Caritasu u provedbi ove akcije.

Dobrodošlicu na početku i zahvalu na kraju euharistijskog slavlja uz banjolučkog biskupa mons. Željka Majića izrekao je mons. Miljenko

Aničić, ravnatelj Caritasa biskupije Banja Luka. Slika župe Prijedor i cijelog ovog dijela Banjalučke biskupije je mučenička, među koje spada progon i patnje brojnih vjernika katolika posebno stradanje Hrvata katolika u Briševu kod Ljubije, posebno župi Prijedor mučeničko stradanje i smrt obitelji Matanović sa sinom svećenikom vlč. Tomislavom Matanović.

Prema prethodnom dogovoru samih biskupa predsjednika Caritasa BiH, Hrvatskog Caritasa i novozaređenog banjolučkog biskupa euharistijskom slavlju predsjedao je novozaređeni banjolučki biskup mons. Željko Majić, a propovijedao je predsjednik Hrvatskog Caritasa varaždinski biskup mons. Bože Radoš. Zazive molitve vjernika molili su djelatnici Caritasa iz Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske prema prethodnom dogovoru uz sudjelovanje vjernika župe Prijedor.

I ovogodišnja Akcija Tjedna solidarnosti obuhvaća aktivnosti koje mobiliziraju i potiču ljude

u Republici Hrvatskoj i u dijaspori diljem svijeta na solidarnost s ljudima u potrebi u Bosni i Hercegovini. Vrijeme korizme, posebno trećeg korizmenog tjedna, vrijeme je kada se intenziviraju akcije prikupljanja materijalnih sredstava od vjernika i brojnih dobročinitelja kroz humanitarne telefone, donacije, kolekte ili druge vidove pomoći.

Prikupljenim novcem kreira se fond za svaku projektnu godinu, na koji apliciraju projekti mreže Caritasa u Bosni i Hercegovini i strukturalni troškovi. Zajedništvo je posebno iskazano i sudjelovanjem na središnjem euharistijskom slavlju u jednoj od

nad/biskupija i župnih zajednica u BiH na Treću nedjelju korizme, a to je ove godine župa Sv. Josipa u Prijedoru Banjalučkoj biskupiji. Vrijeme korizme, posebno trećeg korizmenog tjedna, vrijeme je kada se intenziviraju akcije prikupljanja materijalnih sredstava od vjernika i brojnih dobročinitelja kroz humanitarne sadržaje.

Stol zajedništva i zahvale Caritasa u BiH i Hrvatskoj u Prijedoru

Nakon euharistijskog slavlja upriličen je stol zajedništva predsjednika, nacionalnih i nad/biskupijskih ravnatelja i djelatnika Caritasa u BiH i Caritasa u Hrvatskoj. Bila je to prilika zahvaliti svima u Republici Hrvatskoj, poglavito voditelju akcije Hrvatskom Caritasu, za sve dosadašnje i ovogodišnji Tjedan solidarnosti s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini. Zahvala je izrečena dosadašnjem i novozaređenom banjolučkom biskupu mons. Franji Komarici i mons. Željku Majiću. Zahvala i poticaj vjerničkoj patničkoj zajednici ovog dijela Banjalučke biskupije, a koja je izrečena aktualnom prijedorskom župniku vlč. Marku Vidoviću i drugim nazočnim župnicima ovog kraja koji su sa svojim stadom ostatka ostataka došli u Prijedor na

ovo euharistijsko slavlje. Bilo je ovo euharistijsko slavlje uzajamnog euharistijskog obogaćenja.

Bila je ovo prilika izreći veliko ljudsko, vjerničko, svećeničko i karitativno HVALA uz konkretne poklone koje su pojedini Caritasi iz Bosne i Hercegovine donijeli i poklonili.

Caritas BiH novom banjolučkom biskupu poklonio je pastirski štap

Uz konkretne darove Caritasa iz BiH posebno vrijedan dar bio je pastirski štap dar Caritasa Bosne i Hercegovine novozaređenom banjolučkom biskupu mons. Željku Majiću. Osim čestitke koju su uputili nakon pristigle vijesti o imenovanju odlučili su novom biskupu liturgijski nešto vrijedno i to pastirski štab s ugraviniranim tekstom: „Dar Caritasa BiH: BL, 2.3.2024.“

Ovogodišnja poruka predsjednika Hrvatskog Caritasa

I ove godine predsjednik Hrvatskog Caritasa varaždinski biskup mons. Božo Radoš pripremio je prigodnu poruku svim dobročinitelja u Republici Hrvatskoj, a za moto ovogodišnjeg Tjedana solidarnosti uzeo je „Solidarnost u deset riječi“. U svojoj poruci, koju svim darovateljima stavljamo na raspolaganje, kazao je između ostalog:

“...Draga braćo i sestre! ”

Korizmeno vrijeme u kojem se nalazimo daje nam priliku za životno i vjerničko usmjerenje po načelu ispravne molitve, sadržajne pokore i konkretnih djela milosrđa, kako nam to Gospodin Isus naznačuje u Evanđelju (Mt 6, 1-18). Uvijek na polovici svoga korizmenoga puta prema svetkovini Uskrsa zastajemo i pogled usmjerujemo prema svojoj braći i sestrama u Bosni i Hercegovini, s kojima smo povezani pripadnošću istom narodu, zajedništvom, solidarnošću i, nadalje, zajedničkim hodom.

Korizma je slika puta na kojem se nalazi vjerni Božji narod, koji je u pokretu prema konačnom cilju: vječnoj Domovini. Na tom hodu Bog nikoga ne ostavlja sama. Knjiga Izlaska u dvadesetomu poglavlju, koje čitamo na današnju 3. korizmu nedjelju, podsjetnik je da je Bog onaj koji nas izvodi iz zemlje tuđinske i kuće ropstva u slobodu i u obećanu zemlju. Bog po Mojsiju na Sinaju podsjeća narod što je sve za njega učinio. Gospodinove riječi jasno odzvanjaju i duboko se urezuju i u kamen i u srce. Bog je narod oslobodio o

njega sama i postavio mu granicu, kako prema drugima tako i prema samome sebi, granicu koju nije dopušteno prijeći.

Papa Franjo nas potiče da imamo na umu kako “sve zapovijedi imaju zadaću ukazati na granicu života, granicu iza koje čovjek uništava sama sebe i svoje bližnje, narušavajući svoj odnos s Bogom. Ako tu granicu prijeđeš, uništavaš sama sebe, uništavaš i odnos s Bogom i odnos s drugima. Zapovijedi upravo na to upozoravaju.“

Iako se Božji govor čini strogim, ipak je to govor brižna Oca nebeskoga kojem je stalo do njegova naroda kad kaže: 'Ja sam ljubomoran Bog i pazim na svoje! '. Očeva zadaća je odgajati svoju djecu i svoje potomstvo. Vrlo je zahtjevno – ponekad i nepotrebno – davati djeci objašnjenja za nužne zabrane kojima roditelj prema njima u svojoj ljubavi, širini i preglednosti životnog horizonta želi osigurati sazrijevanje, odrastanje i buduću samostalnost. Do očekivanog trenutka korištenja razumom i odrasle dobi potrebno je suočiti se s mnogo hrabrih, odlučnih, jasnih riječi punih ljubavi: NE, NE i NE!

Na simboličan način Božje 'NE' prvi je izraz njegove ljubavi prema nama, koji vodi u buduću slobodu. Bog, jer nas ljubi, ne želi da pođemo u svome hodu pogrešnim putem u opetovano ropstvo grijeha i padova. Sigurno su se Židovi pitali zašto im se Bog obraća u negativnoj jezičnoj formi i nije li se možda mogao izraziti pozitivnim izričajem. No, Bog ima plan sa svojim narodom i postupa poput pedagoga, koji svojim načinom postupno uvodi učenike u potpuno razumijevanje povijesti spasenja.

Koristeći se poznatim primjerom i stvarajući usporedbu s onime što u foto-tehnici znači negativ/pozitiv – a to smo mogli praktično doživjeti do prije nekih 30-ak godina – pri korištenju negativa filmova i potom u izradi fotografija. Negativ je bio plastična (nekoć celuloidna) vrpca, uska spektra boja i nejasna, no

pri postupku razvijanja fotografija i puštanja osvjetljenja kroz negativ fotografski bi papir primio svjetlo, što bi naposljetku rezultiralo koloriranim pozitiv fotografijama. Posluživši se tehnikom negativ/pozitiv Bog izriče svoj NE da bi kroz utjelovljenje Sina Božjega Isusa Krista, koji kao svjetlo obasjava naše nejasne i ponekad čudne životne negative, očitovao misao Božju i ovaj svijet učinio ljepšim. Osim ljepote, Isusov dolazak kao svjetla na ovaj svijet donosi objavu i potpuno razumijevanje Oca nama, koji smo u tami. Zapovijedi odnosno deset jasnih riječi koje je Bog na Sinaju dao Mojsiju, a potom i svima nama, u sebi sadrže vertikalnu odnosu na koju se naslanja horizontala naše prizemnosti. Jedino tako horizontala može opstati u svoj svojoj različitosti: ako je naslonjena na ono što je Božje, duhovno, neprolazno i ono što nas nadilazi.

Pažljivim osluškivanjem poruke ploča naslućujemo nutarnju povezanost zapovijedi prve i druge ploče, vertikale i horizontale tih deset Božjih riječi. Ilustrira to savršeno papa Franjo u svojim meditacijama o Deset zapovijedi, upućujući da krvotok koji teče kroz zapovijedi Druge ploče, ima izvor, srce, u prvoj zapovijedi: časti Gospodina. Tako, u pozitivnom i širokom tumačenju, sedma zapovijed: 'Ne ukradi' poziva na rast u osjetljivosti u raspodjeli dobara.

Jedna od važnih zapovijedi, 'Ne ukradi', koja se spominje u Knjizi Izlaska, želi reći da sve što je na zemlji pripada isključivo Bogu, koji je vlasnik svega. Dobra koja postoje na svijetu nisu naša, nego su Božja. Ako su dobra Božja, mi smo tek privremeni posjednici, kojima je posjed dan tek za vrijeme života. Posjed nam je dan kako bismo ga velikodušno i bez zadržke dijelili s onima koji ga nemaju ili ga imaju manje ili pak trajno oskudijevaju. Čovjek je samo privremeni upravitelj Božjih dobara i upravljajući njima mora biti solidaran s ljudima s kojima živi i koji su upućeni na njega. Svjesni smo da dane zapovijedi čuvaju i nas i drugoga, naše i njegovo dostojanstvo, kako bi svaka osoba ostala u integritetu svoga bića dok

dijelimo dobra koja su nam posuđena.

'Ne ukradi' znači: ljubi svojim dobrima, iskoristi sredstva s kojima raspolažeš da ljubiš kako možeš. Tada tvoj život postaje dobar i posjedovanje postaje doista dar. Zato što život nije posjedovanje, nego ljubav. Papa Franjo dapače naglašava: 'Ono što zaista posjedujemo jest ono što znamo darovati.'

Pustinja odgaja čovjeka u poniznosti i za poniznost. U pustinji vjetrovi brišu staze i tragove bez kojih je teško pronalaziti i držati željeni smjer kretanja. Stoga Bog stavlja Izraelcima kao putokaz Mojsija i 10 zapovijedi, a nama i Crkvi u cjelini u današnjim vremenitim olujama kao putokaz daje potrebite i siromašne. Ići prema potrebitima i siromašnima i doživljavati ih kao autentične znakove znači imati sigurniji hod i učiniti se ovisnim o živim i opipljivim putokazima u okvirima Božjega promisla kako bi se sretno stiglo na željeni cilj. Tako je korizma vrijeme odgajanja i vjerničkog sazrijevanja u kojem prepoznajemo svoju braću i sestre kao žive putokaze, koji nam pomažu da kroz dobra djela iz ljubavi prema Bogu i riječima njegova zakona pristignemo do svoje obećane zemlje: vječnosti.

Draga braćo i sestre!

Već osamnaestu godinu zaredom – što bi se moglo nazvati i svojevrsnom punoljetnošću Tjedna solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini – nastojimo zajedno hoditi i biti solidarni. Zajedništvo i solidarnost s našim narodom u Bosni i Hercegovini i nama samima donosi sazrijevanje u odgovornosti za bližnje i čini sigurnim put prema vječnosti. Što je Mojsije zapisao u kamen, Bog želi da ostane zapisano u našem srcu. Kao odgovorni upravitelji dobara ovoga svijeta, darujmo za bližnje u Bosni i Hercegovini znajući da je blaženije davati i iskažimo solidarnost! Iskazivanjem djelatne ljubavi, Caritasa, pronalazit ćemo najbolje ispravan put ravnaajući se prema 'malenima' radi kojih je i sam Gospodin Isus Krist došao na svijet i prošao njime čineći dobro!

Bože Radoš, varaždinski biskup i predsjednik Hrvatskog Caritasa

SVETIŠTE GOSPE OLOVSKE

Svi poštujemo Blaženu Djevicu Mariju, hodočastimo u njezina svetišta i molimo njezin zagovor. Jedno od najstarijih Gospinih svetišta u Bosni i Hercegovini je u Olovu. Kako bismo ga upoznali, u našem Glasniku ćemo objaviti u nekoliko nastavak Mala monografija i hodočasnički vodič Svetišta Gospe Olovske, koja je objavljena 2023. godine.

Mala monografija i hodočasnički vodič

Drugo, ambijent nije pogodan: Olovo u 16. i 17. stoljeću postaje sve izrazitijom muslimanskom kasabom. Treće, prostor oko crkve i samostana okružen je s dviju strana strmim brežuljcima, s kojih se lako mogao dobaciti kamen ili neki ubojiti predmet na hodočasnike, a počinitelj umakne nepažen. K tome, na vrhu jednoga od tih brežuljaka, bila je i tvrđava s vojnom posadom, s koje se dolje sve moglo kontrolirati. Kod te druge crkve, kod Bakića, prostor je širok, ambijent znatno povoljniji.

Bilo kako bilo, procesija od jedne crkve k drugoj u prigodi svetkovina Velike i Male Gospojine postala je glasovita. Kružile su i etiološke legende: kako je slika čudesno nađena baš na tom mjestu kod Bakića te da je sama Gospa izrazila želju da se ondje sagradi crkva i da se ona ondje časti.

ZGRADADREVNE CRKVE

Crkva u Olovu je bila samostanska crkva, ali nije isključeno da bi ona mogla postojati i prije osnivanja samostana na tom mjestu. Ne postoji nigdje slika te crkve, osim što ju je arheolog dr. Đuro Basler pokušao crtežom rekonstruirati na temelju iskopavanja i opisa u dokumentima. Arheološka iskopavanja su vršena 1886. godine, ali zidovi nisu konzervirani nego opet zatrpani.

U poredbi sa sadašnjim župnim i samostanskim crkvama, olovska crkva nije bila velika, premda je Jurjević i Rovinjanin nazivaju velikom. Prema nalazima iskopavanja iz 1886, njezine unutarnje dimenzije bile su 12,60 x 9,50 metara. Zidovi su joj vrlo debeli, budući da je standard građenja crkava u srednjem vijeku zahtijevao da one budu kao utvrđenja. Najbolje se to može vidjeti na crkvi kod Bakića čiji su zidovi otkopani,

stručno popravljani i tako konzervirani.

Budući da je bila od tesanoga kamena, vjerojatno nije bila izvana ožbukana, ali iznutra jest. Tijekom arheoloških iskopavanja 1886. prenesen je u Zemaljski muzej u Sarajevu jedan lijep komad zidne žbuke iz crkve na kojem je fragment fresko-slike. Iz toga se može zaključiti da su joj zidovi bili oslikani na svježoj žbuki. Jurjević u izvještaju spominje da je bila pokrivena kamenim pločicama. Vjerojatno se radi o onakvim pločicama kakvih je dosta nađeno pri iskopavanju crkve kod Bakića (1968. i 1969), a koje su sada naslagane u ogradi zemljišta oko te arheološke iskopine. Nigdje se ne spominje da je stara olovska crkva imala toranj. Vjerojatno nije ni imala reprezentativnog tornja, barem ne za turske uprave u Bosni. A i prije te uprave bilo je razloga za to. U franjevačkom redu postojala je naime odredba da se uz crkve ne grade veliki tornjevi: to je jedan od vidljivih izražavanja siromaštva. Možda je crkva ipak imala neki tornjić sa zvonom koje je pozivalo samostance na molitvu i druge točke dnevnog reda.

Strop i oltari mora da bili su od drveta pa je crkva, kada je bila zahvaćena požarom, tako brzo izgorjela.

Nastavit će se...

NAŠI U SVIJETU

Crnice iz Zlatne doline

Poznato je da su u Zlatnoj dolini (Požeška kotlina) mnogi Kotorvarošani pronašli svoj novi dom. Neki su otišli još davnih šezdesetih i sedamdesetih godina prošloga stoljeća, a neki u vihoru rata devedesetih. Jedni jer su htjeli, a drugi opet jer su morali. Kako god bilo, u novom su kraju pustili svoje korijene, povezali se za zajednicom u koju su došli i, ono najvažnije, ostali vjerni Kristu i Crkvi. Od Stražemana i Velike, preko Kaptola, Vetova i Kutjeva, uistinu gdje god dođeš, susrest ćeš nekoga iz kotorvaroškog kraja. „Ima nas puno i dobro smo raspoređeni“, reče netko u šali. A u svakoj šali ima nešto istine.

Donosimo jednu priču u kojoj su glavni akteri Kaptolčani i Kotorvarošani koji su svoj novi dom pronašli u Kaptolu. Ne podijeljeni nego povezani svjedočeći da i danas trebamo biti, poput prvih kršćana, „jedno srce i jedna duša“.

HODOČAŠĆE/IZLET VELIKOG ŽUPNOG ZBORA IZ KAPTOLA U AUSTRIJU

Od 23. do 25.2.2024. župni zbor iz Kaptola gostovao je u Austriji. Članovi toga zbora su Kaptolčani i Kotorvarošani koji su se u Kaptolu udomačili i vole Kaptol kao i Kotor Varoš.

U tri, dobro organizirana i osmišljena dana, obišli su, vidjeli i doživjeli puno lijepoga.

Prvi dan su, vozeći se prema Welsu, uživali u prekrasnim i raznolikim krajolicima Hrvatske, Slovenije i Austrije.

24.2. su obišli St. Florian (Stift Sankt Florian), augustinski samostan i uživali u moćnim zvucima Brucknerovih orgulja. Za to je bio zaslužan Maestro Josip Prajz, glazbenik kotorvaroških korijena koji je ujedno i glavni organizator puta.

U Linzu su obišli mnoge crkve: Alter Dom (Stara katedrala),

Stadtpfarrkirche (gradska župna crkva Uznesenja Marijina), Uršulinsku crkvu, Karmelićansku crkvu, Minoritenkirche...

Imali su čast pjevati na misi u katedrali Bezgrešnog začeca BDM (Mariendom), najvećoj crkvi Austrije.

25.2., na drugu korizmenu nedjelju, svojim su pjevanjem uveličali misno slavlje u župnoj crkvi sv. Ivana (Stadtpfarrkirche) u Welsu.

U ta tri dana susreli su mnoge Kaptolčane i Kotorvarošane koji u tuđini zarađuju kruh svoj svagdanji.

Najveća zasluga za ovo putovanje ide domaćinima u Welsu, Ani i Ivi Čolić koji su otvorili vrata svoga doma i ugostili zborashe!

Otvorili su oni vrata svoga srca koje je uistinu veliko! Hvala im na njihovoj dobroti! Ivo je rodnom iz Rujevice, a njegovi su doselili u Kaptol na samu Cvjetnicu 1962. Sa suprugom Anom je 1969. otišao u Wels „trbuhom za kruhom“.

Hvala i svim našim ljudima tamo negdje u tuđini koji ne zaboravljaju tko su, što su i otkuda su. Ne zaboravljaju gdje su im korijeni. Gospodin ih čuvao gdje god bili!

Gradimo zajedništvo, imajmo srce za druge, ne zaboravimo svojih korijena.

Po tome smo ljudi, po tome smo kršćani!

Ljubica Maljur

Ljekaruša fra Jure Marčinkovića

Već dugo imam reumu i uzimala sam razne lijekove. No, u zadnje vrijeme ne podnosim lijekove, što mi stvara velike probleme. Ima li ljekovitih biljaka koje bi mi pomogle u mojoj nevolji?

ODGOVOR

Reumatske bolesti (reuma) obuhvaćaju veliku skupinu poremećaja koji zahvaćaju sve strukture sustava za pokretanje (kost, zglob, mišić, tetivu, ligament, vezivno tkivo). Prepoznaje se po uvijek prisutnom bolu, poremećenoj funkciji zahvaćenoga dijela sustava za pokretanje i oteklinom koja ne mora biti uvijek prisutna. Uzrok nastanka reumatskih bolesti (osim gihta gdje je uzrok povišena mokraćna kiselina u krvi) je nepoznat pa je i liječenje za sada još simptomatsko (tj. uklanjaju se samo pojavne tegobe i znakovi bolesti).

Sve reumatske bolesti dijele se u četiri velike skupine: upalne reumatske bolesti (upala zglobova, ankilozantni spondilitis), degenerativne reumatske bolesti (artroza ili osteoartritis različitih zglobova i kralježnice), izvan zglobne reumatske bolesti (bolno rame, lakat, upala tetiva) i metaboličke reumatske bolesti (osteoporozu).

Prema nekim statistikama, pretpostavlja se da od reumatskih bolesti boluje svaka druga žena i svaki šesti muškarac, da se zbog tih bolesti propisuju 14 do 16 milijuna dana

bolovanja, a polovina bolesnih mora u prijevremenu mirovinu.

Osim lijekova, preporučujem sljedeće biljke i njihove pripravke.

Hren (*Armoracia rusticana*). Naribajte hren, namažite bolna mjesta svinjskom mašću vrlo tanko i stavite preko toga tanki sloj hrena kao oblog. Ostavite toliko dugo koliko možete podnijeti, ali ne više od 15 do 20 minuta pazeći da ne izgori koža jer prevelika upotreba može izazvati plikove na koži. Neke osobe kao da su alergične i ne mogu podnijeti više od minutu-dvije. Ne upotrebljavajte ga ako imate poremećaj štitnjače.

Orasi i lješnjaci. Reumatičari, oboljeli od uloga i oni s visokim kolesterolom morali bi svaki dan pojesti po nekoliko komada oraha ili lješnjaka te u salatu stavljati ulje od oraha. Njihove bjelančevine ne sadržavaju purin, kao mesne bjelančevine, koji stvara mokraćnu kiselinu, a ona je uzrok nastanka reume i uloga.

Kesten (*maron, Castanea sativa*). Preporučujem svima da jedu kestene, osobito onima koji imaju problema s ulozima i reumom.

Grejp (*Citrus paradisi*). U slučaju uloga, gihtnoga i reumatoidnog artritisa treba svaki dan oguliti i pojesti 1-2 grejpa, zajedno s košticama koje valja dobro sažvakati. On razrjeđuje krv

te iz tijela izbacuje otrovne tvari koje su proizvod bakterija, kao što su mokraćna kiselina i toksini. Grejp se ne smije uzimati ako se piju lijekovi protiv navedenih bolesti stoga što umanjuje djelovanje lijeka.

Ulje Oruj-3. Na ulju sam radio više od 20 godina, kombinirao čista ulja ljekovitih biljaka. U njemu je nekoliko desetaka čistih biljnih ulja koja su pomiješana u određenom omjeru. Čitavo područje gdje se osjećaju bolovi namažite uljem, zamotajte prozирnom folijom i odležite sat vremena u postelji. Neka folija ostane najmanje sat vremena, a može i čitavu noć i tek ujutro je skinite, operite mlakom vodom pa ponovno izmasirajte uljem i zamotajte folijom. Nakon jednoga sata skinite foliju, ali ne perite namazano mjesto. U tom ulju ima i eukalipta koji djeluje da ostala ulja što prije uđu u kožu. Ponavljajte postupak nekoliko dana. Nakon tri tjedna dobro je napraviti stanku od tjedan dana pa ponovno masirati tri tjedna. Po potrebi ovu kuru treba **provoditi dulje vrijeme, barem dok se bolovi osjetno ne smanje.**

Prehrana. Kod reume i reumatizma morate izbjegavati alkohol, kavu, kolu, rafinirani (bijeli) šećer i životinjske bjelančevine. Treba uzimati biljne bjelančevine. Ima ih puno u grahu koji je vrlo koristan za osobe koje pate od reume, ali i za šećeraše te one s visokim kolesterolom. Jednako tako morate jesti namirnice koje sadržavaju mnogo vitamina B6, B12, C i D, kalcija, magnezija i flavona. Preporučujem celer, celerovo sjeme, šparoge, alge, artičoku, češnjak, mrkvu, kupus, jagode, trešnje, suncokretovo sjeme, limun, jabuku, borovnicu, raž, soju, orahe, grožđe i pivski kvasac.

Nastavit će se...

Sokoline skup molitve i zajedništva

Ovo vam dođe kao šlag na tortu. Uz sve susrete ovaj je poseban. Ivandan. Sunčan. Miran. Kako ne spomenuti?! Gile, Šepi, Vilus (sa kosom i repom), Cvička, Zlaja, Perica (Verić). Spremaju gozbu. Kao da nisu ni otišli od prošle godine. Prijatelji, suseljani, braća, rođaci - šta li su? Sa osmijehom dočekuju nas koji dolazimo. Evo nas sa svih strana.

Prvo pod legendarnu lipu. Pod njom su i naši pradjedovi molili. Ne morate skidati obuću ali znajte ovo mjesto je sveto. Smještam se. Bez nerveze. Dva dječaćića mi nude da sjednem do njih. Ima mjesta. "Je li neki od vas Ivan?" „Jesam ja“ i čestitam mu. „A ti“ – „Lukas“ Jukić iz župe Vrbanjci. Fini i pristojni. Dječica beru ovčice (tratinčice) skroz do oltara. Pustite malene neka hodaju, „Pustite malene k meni! Red molitve, red pjesme, red molitve pa fra Zoranov „Govor na

Gori“! Blaženi koji dođoše na Sokoline, blaženi koji dođoše u ovu kotlinu, blaženi koji dođoše iz daleka da vide svoju djedovinu, blaženi oni koji hvale a ne kude, blaženi oni koji pronose istinu, blaženi koji se vesele svakom uspjehu. Vi koji ne dođoste napravite plan. Oltar pod lipom čeka. Na kraju mise fra Juro kao domaćin zahvaljuje. A onda do kotla. Nećete nigdje naći ovakvog graha, ovakvog dočeka, ovakvog mira. Događa se nova dimenzija: komunikacija i socijalni kontakt kao preduvjet za bilo kakav uspjeh. Ako ovu lekciju položimo gdje nam je granica?!! Iz svete ljubomore na kraju spominjem slikanje. Ivani i Ivane kao da niču iz vode. Neka im je sretan imendan i zimski i ljetni.

Ne odlazimo nego se sklanjamo a onda se opet vidimo u rodnom kraju i znate da nema raja bez rodnog kraja!

Naša Jela

Puna ljubavi, dobrote i čežnje za mirnim životom i zdravljem. Anđeo koji je i dalje s nama. Jela. Divna žena. Jaka, koja nažalost više nije s nama. Poznavala sam ju i snažniju nisam vidjela. Svako

nedjeljno jutro u crkvu je pješice išla. Otišla je od nas i sada nas čuva i vjerujem da me upravo sada promatra sa osmijehom.

Želim da poručim svim bolesnim ljudima da ostanu jaki i da se mole Bogu jer on nas čuva.

Lara Andrijević

Tužno sjećanje

Na sv. Josipa 19. ožujka 2024. godine navršava se pet godina od kako je na vječni počinak preselio naš fra Marko Kovačić.

Dragi fra Marko sa zahvalnošću u srcu nose te tvoji zahvalni Kotorvarošani.

Dragi fra Marko počivaj u miru

ČISTA ENERGIJA

Svijet je bliže snu o neograničenoj čistoj energiji. Znanstvenici vjeruju da bi mogli proizvesti goleme količine energije bez zagrijavanja atmosfere.

Nuklearna fuzija proizvela je dosad najviše energije u jednom eksperimentu, u laboratoriju JET sa sjedištem u Velikoj Britaniji, dovodeći svijet korak bliže snu o neograničenoj, čistoj energiji, piše BBC. Nuklearna fuzija je proces koji daje energiju zvijezdama. Znanstvenici vjeruju da bi mogla proizvesti goleme količine energije bez zagrijavanja atmosfere. Europski znanstvenici koji su radili u laboratoriju rekli su da su postigli stvari koje nikad prije nisu.

Rezultat je postignut u posljednjem eksperimentu laboratorija nakon više od 40 godina istraživanja fuzije. Nuklearna fuzija je proces koji daje energiju Suncu. U tom procesu, parovi sićušnih čestica, atoma, zagrijavaju se i spajaju kako bi napravili jednu težu česticu koja oslobađa korisnu energiju. Ako se uspješno poveća na komercijalnu razinu, mogle bi se proizvesti beskrajne količine čiste energije bez emisija ugljika. I ono što je ključno, za razliku od vjetra i solarne energije, ne bi bila prepuštena na milost i nemilost vremenskim uvjetima. Međutim, dr.

Aneeqa Khan sa Sveučilišta u Manchesteru kaže da to nije jednostavno. Da bi došlo do fuzije atoma na Zemlji, potrebne su nam temperature deset puta veće od Sunčeve – oko 100 milijuna Celzija, a potrebna nam je i dovoljno velika gustoća atoma dovoljno dugo vremena, objasnila je. Pokusi su proizveli 69 megadžula energije u pet sekundi. To je dovoljno energije za samo četiri do pet toplih kupki - dakle, nije

puno, piše BBC.

Svijet je još daleko od elektrana na nuklearnu fuziju, ali sa svakim eksperimentom je korak bliže. Profesor Stuart Mangles, voditelj Zajednice za istraživanje svemira, plazme i klime s Imperial Collega u Londonu, rekao je: Novi rezultati JET-ovog finalnog rada vrlo su uzbudljivi. Ovaj rezultat doista naglašava snagu međunarodne suradnje i ne bi bili mogući bez rada stotina znanstvenika i inženjera iz cijele Europe. Postrojenje Joint European Torus (JET) izgrađeno je u Culhamu u Oxfordu kasnih 1970-ih i do kraja prošle godine bilo je najnapredniji svjetski eksperimentalni fuzijski reaktor. Svi eksperimenti prestali su u prosincu. Reaktor je trebao biti operativan samo desetak godina, ali ponovljeni uspjesi doveli su do produljenja njegovog životnog vijeka. Danas objavljeni rezultat trostruko je veći od onoga što je postignuto u sličnim testovima 1997. godine. Profesor Ambrogio Fasoli, voditelj programa u EUROfusionu, rekao je: Naša uspješna demonstracija... ulijeva veće povjerenje u razvoj fuzijske energije. Osim postavljanja novog rekorda, postigli smo stvari koje nikada prije nismo uspjeli i produbili naše razumijevanje

Ljubuški

Studen i prosinac 2023. provela sam u Gornjim Radišićima, nedaleko od Ljubuškog. Rado vam preporučam ovaj gradić u maloj Hercegovini. Ako uživate u prirodnim ljepotama zadiviti će vas, ako volite povijest – prebogat je tom dalekošću, a ljubitelje umjetnosti i sporta iznenadit će. Kažu da gradovi nastaju zbog moći vojne, ekonomske..., a samo je Ljubuški nastao iz ljubavi. To mu je ime.

Ljubuški

Smjestio se u zapadnom dijelu Bosne i Hercegovine između stjenovitih brda i pitomih udolina, u Zapadnohercegovačkoj županiji Federacije BiH, na granici s Hrvatskom, odnosno Europskom unijom. Mediteranska klima s puno sunčanih dana, područje obraslo niskim raslinjem, a rijeka Trebižat natapa Ljubuško, Veljačko i Vitinski polje – to je najljepši dio Hercegovine. Trebižat je ponornica koja više puta izvire i svakim novim izviranjem nosi novo ime. Od svojega izvora u Peć-Mlinima do ušća u Neretvu u Strugama kod Čapljine, duga je nešto više od 50 km. Od Posušja nastavak je podzemnog toka rijeke Vrljike iz Imotskog polja – to joj je prvo ime, a susrećemo ju pod još osam imena: Culuša, Ričina, Brina, Suvaja (Posušje), Matica, Tihaljina, Mlade, Trebižat (Ljubuški). Trebižat je obdario područje općine Ljubuški s dva prelijepa slapa: Kočuša i Kravica, a rijeka je bogata jeguljom, riječnim rakovima, pastrvom i jadranskim lososom kao endemskom vrstom. Tog

lososa ne možete naći nigdje drugdje. Tu su i rječice Studenčica i Vrioštica.

Prosinac je u Ljubuškom prepun zbivanja. Uz adventsko svjetlucavo uređenje grada tu je i poseban autovlakać, klizalište, razna kulturna zbivanja... Naravno uz domaću hranu, neizostavno pivo i domaća vina. U Ljubuškom ima dobrih restorana u kojima će vas ljubazno ugostiti.

Šetajući Ljubuškim od pošte do Franjevačkog samostana na Humcu susrest ćete fra Lovru Sitovića (Šitović) (1682.-1729.) – ponosno stoji ispred hotela Bigeste u blizini crkve sv. Kate. Rođen je u Ljubuškom kao Hasan Halendar, ali okolnosti su njegov život promijenile pa je postao franjevac. Pisao je gramatike, pjesme i razne nabožne tekstove. „Pisne od pakla“ je „skitio na hrvatski jezik“. U „Skrušenju“ pjeva „A Isuse mili Gospodine.../ Ti se dostoj ovdje nas karati,/ I za grihe naše pedipsati./ Al nas nemoj slati u pakao,/ Gdje se više jao, jao, jao“. Nastavite hod – na lijevu stranu nedaleko zgrade gradske uprave je Spomenik majci – u čast svim majkama i udovicama, koje su ostale bez muževa, sinova, braće u svim ratovima. Djelo je Ljubušaka Stjepana Skoke. Tu je i ploča na kojoj je pjesma Veselka Koroman „Doći će vrijeme“. Pored tužne majke mjesto je pjesmi blagosti: „Doći će vrijeme blagost naroda. Onog što ima/ obilje rana, obilje časti, obilje tuge./ Naroda što ima višu, a plemenitu moć,/ ravnicu i more, knjige i anđele.“

Slap Kravica visok je 30 m

Nedaleko je spomenik braniteljima iz Domovinskog rata.

Ljubuški je 7.12.2023. podigao spomenik Petru Hercegu Toniću, američkom heroju, mornaru s ratnog broda USS Utah. Peter Tomich, tako je poznat u SAD-u, rođen je u Pologu kod Ljubuškog 1893. Kao dvadesetogodišnjak otišao je u Ameriku. Bio je dočasnik u američkoj mornarici. Kad su Japanci napali američku flotu u Pearl Harboru 7.12.1941. njegov brod je teško pogođen. Petar je ostao pod palubom održavajući kotlove kako bi omogućio spas stotinu drugih mornara. Svoj život nije uspio spasiti. Tako je njegova hrabrosti i plemenitosti potvrda one kršćanske da nema veće ljubavi od one dati svoj život za drugoga. Tijekom Drugog svjetskog rata jedan je razarač nazvan imenom Tomich, počasnici je građanin američke države Utah, a jedna zgrada Akademije američke mornarice nosi njegovo ime: Tomich Hall. Ovog mornara, posmrtno su odlikovali Medaljom časti. To je najveće odličje američke mornarice, ali je tek 2006. godine uručeno njegovu potomku Srećku Hercegu, umirovljenom brigadiru hrvatske vojske.

Petar Herceg Tonić

Kada dođete do samostana trebalo bi vam više dana da sve vidite što ima u muzeju, galeriji i knjižnici. Kamen temeljac za samostan blagoslovio je 4. travnja 1867. apostolski vikar fra Anđeo Kraljević. Gradnja samostana trajala je desetak godina, a priznat je dekretom 1876.

Nakon toga kupljeno je zemljište za izgradnju sjemeništa koje je završeno 1871.

Pokraj župne kuće 1866. godine, nakon dobivanja sultanova odobrenja (fermana) građena je crkva, a dovršena je 1869. Danas je na Humcu nova crkva sv. Ante Padovanskog, koju je 4.10.2021. posvetio mostarski biskup Petar Palić. Na Humcu su dugo godina bili viši razredi franjevačke srednje škole i prve godine filozofsko-teološkog studija. Franjevci su 1876. otvorili pučku školu, a njihovom zaslugom na Humac su došle sestre milosrdnice koje su 1898. otvorile mješovitu osnovnu, a potom i obrtnu žensku školu. U prostorima samostana 1916. otvorena je i Hrvatska seljačka škola za odrasle.

Franjevački samostan Humac

Može se reći da knjižnica radi od izgradnje samostana. Renovirana je 2003. i suvremeno uređena. Njezin bogati sadržaj nije moguće predstaviti u nekoliko riječi. Franjevci su poznati skupljači svega vrijednog, pa tako i umjetnina. U sedam dvorana smještene su slike. U galeriji je stalna postavka na temu „majka“ i ima oko 400 umjetničkih radova.

Muzej je najstariji u BiH. Utemeljen je 1884. Sadašnja postavka uređena je 2003. godine. U njemu se čuva prošlost za ljepšu budućnost. Najzanimljivija je Humačka ploča iz 12. stoljeća pisana starohrvatskom ćirilicom (bosančicom). Na njoj piše: U ime Oca i Sina i svetoga duha. Ovo je crkva arhanđela Mihovila, a zida ju Uskrsmir, sin Breto, Župi Vrljac, i žena njegova Pavica. U muzeju je puno

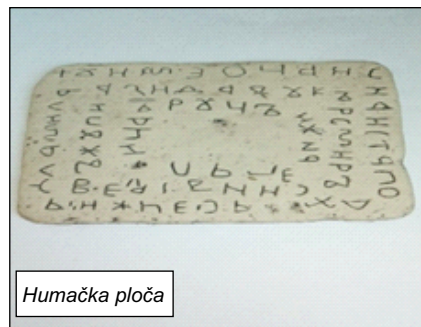
zanimljivih arheološki i prirodoslovnih izložaka. Na području Ljubuškog ima stećaka, a najzanimljiviji su u Studencima, Klobuku i Bijači.

Ovaj kraj naseljavali su Iliri (pleme Daorsi), pokoravali razni osvajači. Rimljani su ostavili puno tragova: Putna postaja Bigeste, Vojni logor Gračine, vile – ljetnikovce s poljoprivrednim dobrima: Vitina, Vojnić, Crveni Grm...

Gospodarili su i domaći plemenaši, a najpoznatiji je Stjepan Kosača. Na brdu Buturovica (Butorovica) nadmorska visina oko 390 m, je utvrda – stari grad. Prvi se put spominje 21.2.1444. pod imenom Lubussa, a izgradio ju je Kosača. Ispod utvrde bilo je podgrađe i crkva, vjerojatno na predjelu Crkvina oko današnje crkve Sv. Kate u središtu Ljubuškog. Utvrda - stari grad proglašen je 2003. nacionalnim spomenikom kulture i tada počinje obnova. Na utvrdi možete doći novoizgrađenom cestom ali radovi obnove i sada traju. Obnovu financira Grad, Županija a tu je i potpora iz fondova Europske unije.

Za vrijeme turske vladavine od 1477. živjelo se kao i u svim krajevima osmanske vlasti: begu begovo, agi agino, a narodu što ostane. Dolaskom Austro-Ugarske išlo se malo naprijed: izgrađena je duhanska stanica, grade se putovi, kanali za navodnjavanje polja...

Plodna polja oko Ljubuškog i rijeke, koje omogućavaju njihovo navodnjavanje pogodna su za poljoprivredu. Nekada je to bio duhan i grožđe. Sada je najpoznatiji i najprodavaniji ljubuški mladi krumpir.

Humačka ploča

Ljubušaci su se počeli baviti i maslinarstvom. Kraj je bogat ljekovitim biljkama: kadulja, vrijesak...

Ljubuški je grad sporta. U ponedjeljak 5.2.2024. u hotelu Bigeste u Ljubuškom održana je svečanost proglašenja najboljih sportaša Grada Ljubuškog za 2023. godinu. Ta svečanost je u okviru obilježavanja Dana grada Ljubuškog. Najpoznatiji je po rukometnom klubu Izviđač, koji je 2023. prvak Bosne i Hercegovine. Tu je nogometni klub, klub borilačkih vještina, paragliding klub... Često sam gledala ove letače kako polijeću s Buturovice i divila se njihovoj smjelosti. Ljubušaci su ljubitelji aktivnosti na otvorenom, pa organiziraju Ljubuški Outdoor Festival (LJOF), koji će se ove 2024. godine održati od 23. do 26. svibnja pod sloganom "Odaberi svoju avanturu". To su paragliding natjecanja, trkačka i biciklistička natjecanja za djecu, žene i muškarce. Uz sportska bit će i dva zanimljiva koncerta: Opća opasnost nastupa 24.5., a Crvena jabuka 25.5. Glavni organizator ovog festivala sporta i glazbe je Javno poduzeće Parkovi.

Stari grad

Poštovani čitatelji Glasnika, prijavite se na ovaj festival u Ljubuškom pa ojačajte tijelo, a dušu okrijepite sudjelujući u proslavi sv. Ante Padovanskog 13. lipnja ili posjetite rodnu kuću, odnosno novu kuću na mjestu gdje je nekad bila rodna kuća sluge Božjeg Petra Barbarića u Klobuku.

Luca Koroman

HUMOR.HUMOR.HUMOR.HUMOR.

Mujo i Suljo na bankomatu.
Mujo podiže novce.

Suljo gleda... gleda i reče:

- E, ovo bi svaka kuća trebala!

Baka kod liječnika

- Boli me lijeva noga.
- E, bako to ti je od godina.
- Ne budali, pa i desna je isto godište!

Umro majmun u zoološkom vrtu.

Tajnica zove direktora, koji je na putu:

- Gospodine direktore, umro je majmun.

Da naručimo novoga ili da čekamo Vas?

O šamaru.

- Tata, što je to šamar?
- Sine, to ti je informacija iz prve ruke

O rakiji

- Stanko, jesi li kad probao lošu rakiju?
- Jesam.
- I kakva je bila?
- Dobraaa!

SOPARNIK

Soparnik je pita od blitve, specijalitet iz dalmatinskih Poljica. Priprema se još od vremena prije dolaska Turaka u ove krajeva.

Za tijesto je potrebno: pola kg brašna, tri jušne žlice maslinova ulja, ¼ čajne žlice soli, četvrtina litre vode.

Za nadjev je potrebno: kilogram blitve, vezica mladog luka, dvije žlice nasjeckanog peršinova lista, pola dl maslinova ulja i soli po želji.

Za premaz je potrebno: dvije jušne žlice maslinova ulja i 3 režnja bijelog luka.

Priprema:

Od sastojaka za tijesto u zdjeli umijesite glatko tijesto. Podijelite tijesto na dva dijela i ostavite da stoji pokriveno 15 minuta.

Dobro operite blitvu, osušite ju u krpi ili papirnim ručnicima i odrežite tvrde dijelove stabljike. Osušenu blitvu izrežite na trakice i stavite u zdjelu. Blitvi dodajte ulje, narezani mladi luk i peršin. Dodajte malo soli i dobro izmiješajte.

Na pobrašnjenom podlozi razvijte pola tijesta u oblik kruga, pa ga stavite na dno pleha (veličine 24×40 cm). Po tijestu rasporedite nadjev i na vrh stavite drugi dio razvijenog tijesta. Rubove tijesta spojite i zavrnite prema dolje. Površinu tijesta izbodite vilicom i pecite u pećnici zagrijanoj na 180°C 35-40 minuta.

Kada je soparnik pečen, premažite ga mješavinom maslinovog ulja i usitnjenog bijelog luka. Malo ohladite i poslužite.

U slast!

Nema raja bez rodnoga kraja!